

MINISTERSTVO VNITRA
Poradní sbor ministra vnitra
ke správnímu řádu

Závěr č. 77

ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 22. 6. 2009

Aplikace ustanovení § 131 odst. 4 správního řádu ve vazbě na ustanovení § 14 odst. 2 správního řádu

Nadřízený správní orgán není povinen zkoumat zákonnost ani věcnou správnost usnesení o vyloučení úřední osoby podle § 14 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. I v případě, že nadřízený správní orgán dospěje k závěru, že pravomocné usnesení o podjatosti úřední osoby je v rozporu s právními předpisy, na základě § 131 odst. 4 správního řádu usnesením pověří k projednání a rozhodnutí věci jiný věcně příslušný podřízený správní orgán ve svém správním obvodu, neboť původně příslušný správní orgán není způsobilý věc projednat a rozhodnout.

Odůvodnění:

Byla-li účastníkem řízení vznesena námitka podjatosti a služebně nadřízený úřední osoby námitce vyhověl a vydal usnesení o vyloučení úřední osoby podle § 14 odst. 2 správního řádu, představený úřední osoby, která je vyloučena, by za ni, ve smyslu § 14 odst. 4 správního řádu, měl bezodkladně určit jinou úřední osobu, která není k vyloučenému ve vztahu podřízenosti. Nelze-li určit nikoho jiného, je povinen bezodkladně o tom uvědomit nadřízený správní orgán a spolu s tím mu předat spis. Nadřízený správní orgán by měl následně postupovat podle § 131 odst. 4 správního řádu a usnesením pověřit k projednání a rozhodnutí věci jiný věcně příslušný podřízený správní orgán ve svém správním obvodu.

V případě, že nadřízený správní orgán po prostudování předloženého spisového materiálu dospěje k závěru, že důvody, na jejichž základě byla vyslovena podjatost, nenaplněly zákonné podmínky pro rozhodnutí o podjatosti (vydané usnesení je nezákonné a věcně nesprávné) a usnesení o vyloučení úřední osoby je již v právní moci,¹⁾ naskýtá se otázka, jakým způsobem by měl nadřízený správní orgán postupovat. Usnesení, na jehož základě byla shledána podjatost, je sice nezákonné, nelze jej však zrušit, neboť je pravomocné a v rámci přezkumného řízení je možné samostatně přezkoumat pouze usnesení o odložení věci a usnesení o zastavení řízení.²⁾

Z výše uvedeného vyplývá, že nadřízený správní orgán usnesením pověří k projednání a rozhodnutí věci jiný věcně příslušný podřízený správní orgán ve svém správním obvodu. Přitom lze vycházet z toho, že podřízený správní orgán není způsobilý věc projednat a rozhodnout, jelikož existuje pravomocné usnesení o vyloučení z projednávání a rozhodování věci (to je podle § 73 odst. 2 správního řádu pro nadřízený správní orgán závazné), a zároveň v rámci správního orgánu nemůže řízení provést žádná jiná úřední osoba. Nadřízený správní orgán v tomto případě neposuzuje zákonnost ani věcnou správnost vydaného usnesení, neboť je na základě § 131 odst. 4 správního řádu povinen věc předat k rozhodnutí jinému správnímu orgánu.

V případě, že by účastník řízení proti rozhodnutí ve věci podal odvolání, v rámci odvolacího řízení by po předání spisu správním orgánem 1. stupně, nadřízený správní orgán ve smyslu § 89 odst. 2 správního řádu nepřihlížel k vadám řízení, o nichž nelze mít důvodně za to, že mohly mít vliv na soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy popřípadě na jeho správnost; skutečnost, že usnesení o podjatosti je nezákonné, není vadou řízení, která má vliv na soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy, popřípadě na jeho správnost.

¹⁾ § 73 odst. 1 správního řádu zní: „Nestanoví-li tento zákon jinak, je v právní moci rozhodnutí, které bylo oznámeno a proti kterému nelze podat odvolání.“

²⁾ Ostatní usnesení lze přezkoumat až spolu s rozhodnutím ve věci, popř. s jiným rozhodnutím, jehož vydání předcházela, a jedině tehdy, může-li to mít význam pro soulad rozhodnutí ve věci nebo jiného rozhodnutí s právními předpisy anebo pro náhradu škody - viz § 94 odst. 3 správního řádu.

Dále lze vycházet z toho, že rozhodnutí nevydal nepříslušný správní orgán, neboť správní orgán, jenž v takové situaci vydal rozhodnutí ve věci, byl nadřízeným správním orgánem k provedení řízení pověřen, resp. na něho byla příslušnost k vydání rozhodnutí delegována, a to na základě § 131 odst. 4 správního řádu. Výše popsáný postup tedy nelze považovat za nesprávný úřední postup (v rozporu s právními předpisy) a nemůže tedy vést k náhradě škody podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád). To platí i ve vztahu k postupu nadřízeného správního orgánu.